

**จรรยาบรรณสำหรับพรรคการเมือง
และการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งที่เป็นประชาธิปไตย**

International IDEA
Strömsborg
S-103 34 Stockholm
Sweden
tel.: 468 698 37 00
fax: 468 20 24 22
e-mail: info@idea.int
Website: <http://www.idea.int>

International IDEA:

Institute for Democracy and Electoral Assistance

จรรยาบรรณสำหรับพรรคการเมืองและ การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งที่เป็นประชาธิปไตย

จรรยาบรรณนี้ถูกสร้างขึ้นในช่วงครึ่งแรกของปี 2541 กระบวนการจัดทำรวมถึงการ
ปรับแก้ การตรวจทาน การวิเคราะห์ และสังเคราะห์หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ทั้งหมด และ
เนื้อหาสาระตามหัวข้อ ทำให้สามารถนำมาวางกรอบหลักเกณฑ์ และยกย่องชุด
มาตรฐานขั้นต่ำที่เป็นสากล

ภายหลังการเผยแพร่ร่างหลักเกณฑ์ดังกล่าว ได้มีกระบวนการปรึกษาหารือที่ยาว
และละเอียด กับคณะกรรมการการเลือกตั้ง นานกว่า 12 เดือน

เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์สิ่งพิมพ์ของ International IDEA และ
ศูนย์ศึกษาและพัฒนาสันติวิธี มหาวิทยาลัยมหิดล 2554 (สำหรับภาษาไทย)

สงวนลิขสิทธิ์

การขออนุญาตนำไปตีพิมพ์ซ้ำ เพิ่มเติม ในบางส่วนหรือทั้งหมดของเอกสารนี้
ติดต่อได้ที่ :

เจ้าหน้าที่สิ่งพิมพ์ ของ International IDEA

S - 103 34 Stockholm, Sweden

International IDEA สนับสนุนการเผยแพร่ผลงาน และจะอนุญาตการนำไปพิมพ์เผยแพร่หรือการนำไปแปลเป็นภาษาอื่น

ความคิดเห็นต่างๆ ที่ปรากฏในหนังสือเล่มนี้ ไม่จำเป็นต้องเป็นความคิดเห็นของ International IDEA หรือของศูนย์ศึกษาและพัฒนาสันติวิธี มหาวิทยาลัยมหิดล หรือของคณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการอำนวยการ หรือของรัฐบาลที่เป็นสมาชิกของ International IDEA หนังสือเล่มนี้ไม่มีผลประโยชน์โดยเฉพาะของชาติใดหรือผลประโยชน์ทางการเมืองใดมาเกี่ยวข้อง

หนังสือฉบับนี้แปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ *The Code of Conduct for Political Parties - Campaigning in Democratic Elections* พิมพ์เผยแพร่โดย International IDEA, 2553. ความถูกต้องของฉบับแปลไม่ได้รับการตรวจสอบโดย International IDEA. ในกรณีที่มีข้อสงสัยให้ถือต้นฉบับภาษาอังกฤษ (ISBN 91-8909-7-7) เป็นสำคัญ

แปลโดย สมศรี หาญอนันทสุข และ ลัดดาวัลย์ ตันติวิทยาพิทักษ์

โคทม อารียา บรรณาธิการ

พิมพ์ครั้งที่ 1 (ฉบับภาษาไทย)

ISBN : 978-91-86565-16-9

คำนำ

จรรยาบรรณการเลือกตั้ง

จรรยาบรรณการเลือกตั้งเป็นหลักเกณฑ์ หรือชุดกติกาที่กำหนดแนวปฏิบัติในกระบวนการการเลือกตั้ง ซึ่งพรรคการเมืองและผู้สนับสนุน รวมทั้งผู้เกี่ยวข้อง เห็นพ้องต้องกันและตกลงร่วมกันโดยสมัครใจ จรรยาบรรณการเลือกตั้งนี้ไม่ใช่ข้อตกลงที่มีผลผูกพันทางกฎหมาย อีกทั้งไม่ใช่สิ่งที่จะมาทดแทนกฎหมายเลือกตั้ง แต่เป็นกลไกเสริมที่สามารถนำมาใช้เพื่อป้องปรามการกระทำที่ละเมิดกฎหมาย และเพื่อให้เป็นพันธะผูกพันสำหรับผู้ที่มีแนวโน้มที่จะกระทำการละเมิดกฎหมายให้มีสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น ทั้งนี้ ในหลาย ๆ ประเทศ อาทิ แอฟริกาใต้ จอร์เจีย และบังคลาเทศ ได้มีการนำจรรยาบรรณการเลือกตั้งมาใช้ ไม่ใช่เพื่อเป็นการแก้ปัญหาการละเมิดกฎหมายเลือกตั้งให้หมดสิ้นไปในทันที แต่เพื่อช่วยลดระดับการกระทำที่เป็นการละเมิดกฎหมายให้น้อยลง

ในสภาวะที่การเมืองมีความขัดแย้งสูงเช่นในสังคมการเมืองไทยในปัจจุบัน การที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางการเมืองได้ร่วมกันลงนามในจรรยาบรรณการเลือกตั้ง จะเป็นการแสดงออกถึงความเคารพและการยึดมั่นในหลักการของการเลือกตั้งที่แท้จริง ซึ่งมีความอิสระและความยุติธรรมเป็นสำคัญ โดยเฉพาะเสียงอิสระของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในการแสดงออกผ่านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การเคารพสิทธิ์ของพรรคการเมืองที่จะรณรงค์หาเสียงในการเลือกตั้งอย่างอิสระ ปราศจากความกลัว หรือ การก่อกวน และการไม่ใช้ถ้อยคำและภาษาที่ปลุกเร้าให้เกิดความรุนแรง จรรยาบรรณยังมีนัยยะที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะในการสร้างเสริมให้เกิดบรรยากาศของ

การใช้สันติวิธี และเชื่อให้ผู้คนในสังคมมีความอดทนอดกลั้นในการแสดงออกทางการเมืองอีกด้วย

หนังสือเล่มนี้ นำเสนอหลักจรรยาบรรณสำหรับการรณรงค์หาเสียงของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งที่เป็นประชาธิปไตย โดยแปลจาก หนังสือ "จรรยาบรรณสำหรับพรรคการเมือง - การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งที่เป็นประชาธิปไตย" ที่จัดพิมพ์โดย International IDEA (Institute for Democracy and Electoral Assistance) ซึ่งเป็นองค์กรระหว่างรัฐบาล มีสำนักงานใหญ่อยู่ที่กรุงสต็อกโฮล์ม หนังสือนี้เป็นการรวบรวมจรรยาบรรณจากหลายประเทศ โดยเน้นหลักการและลักษณะทั่วไปของจรรยาบรรณเหล่านั้น

ข้อความข้างล่างนี้เป็นเพียง ตัวอย่าง ร่างจรรยาบรรณการเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งในประเทศไทย ซึ่งนำเสนอให้เห็นถึงเนื้อหาและรูปแบบของข้อตกลงที่อาจเป็นไปได้ ทั้งนี้ ด้วยหวังว่าพรรคการเมืองต่างๆ และผู้มีส่วนได้เสีย จะพิจารณาเห็นประโยชน์ และร่วมกันทำความตกลงในจรรยาบรรณการเลือกตั้ง สำหรับการเลือกตั้งทั่วไปที่จะมีขึ้น

พรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง สมาชิกและผู้สนับสนุนพรรค ที่ลงนาม
ในจรรยาบรรณการเลือกตั้งฉบับนี้ ขอให้คำมั่นสัญญาที่จะปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

- 1) เคารพและกระทำตามบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ
กฎหมายเลือกตั้ง และกฎระเบียบที่กำหนดโดยคณะกรรมการการ
เลือกตั้ง
- 2) ไม่กระทำการใดๆ ที่เป็นการซื้อเสียง ไม่ใช้กลไก หรือ ทรัพยากรของ
รัฐ เพื่อจุดประสงค์และประโยชน์ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง
หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งคะแนนเสียงเลือกตั้ง
- 3) รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งด้วยสันติวิธี ไม่ข่มขู่คุกคาม และไม่ใช้และ
ประณามการใช้ความรุนแรง และยืนยันว่าจะไม่รบกวนการรณรงค์
หาเสียงของพรรคอื่นๆ
- 4) ไม่ใช้ถ้อยคำและภาษาที่รื้อนแรง หรือใส่ร้ายให้ผู้อื่นเสื่อมเสีย
ชื่อเสียง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การใช้วาจาข่มขู่ หรือ ปลุกเร้าให้เกิด
ความรุนแรง
- 5) ยอมรับผลจากการเลือกตั้ง อันถือว่าเป็นการสะท้อนถึงเสียงและ
ความต้องการของประชาชนที่เชื่อถือได้และเที่ยงธรรม

ลงนามโดย พรรคการเมืองทุกพรรคที่สมัครใจ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

และอาจมีคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นสักขีพยาน

หนังสือเล่มนี้ จัดพิมพ์และเผยแพร่โดย คณะกรรมการส่งเสริม
วัฒนธรรม จริยธรรม และวิถีชีวิตประชาธิปไตย สภาพัฒนาการเมือง
เครือข่ายเอเชียเพื่อการเลือกตั้งเสรี (ANFREL) มูลนิธิองค์การกลางเพื่อ
ประชาธิปไตย และศูนย์ศึกษาและพัฒนาสันติวิธี มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะผู้จัดพิมพ์ขอขอบคุณ International IDEA ที่อนุญาตให้แปลและ
จัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ อีกทั้งยังสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการด้วย

คณะผู้จัดพิมพ์หวังว่าหนังสือเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ ต่อพรรค
การเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อการแข่งขันในเวทีการเลือกตั้งอย่าง
สุจริต เที่ยงธรรม และสำหรับผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งที่จะใช้ประกอบการตัดสินใจ
ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งว่าพรรคการเมืองหรือผู้สมัครใด ทำตาม
จรรยาบรรณการเลือกตั้งหรือไม่

เมษายน 2554

สารบัญ

คำนำ	4
"จรรยาบรรณ" ด้วยความสมัครใจ	10
เหตุผลที่ใช้หลักจรรยาบรรณด้วยความสมัครใจ	11
การเจรจาเรื่องจรรยาบรรณ	14
1. จรรยาบรรณจะนำไปใช้แก่ใครบ้าง ?	14
2. จรรยาบรรณจะถูกนำมาใช้ในช่วงเวลาใด?	15
3. เมื่อมีการละเมิดจรรยาบรรณจะมีการลงโทษอะไรบ้าง ?	15
4. ความสัมพันธ์ของจรรยาบรรณกับกฎหมายเลือกตั้ง	16
5. ความสัมพันธ์ของจรรยาบรรณกับหลักสิทธิมนุษยชน	16
6. การนำจรรยาบรรณมาใช้	17
จรรยาบรรณ	18
1. การใช้จรรยาบรรณ	18
2. หลักการของจรรยาบรรณ	19
3. การทำตามจรรยาบรรณ	20
4. การปฏิบัติตามกฎหมาย	21
5. การจัดการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	21
7. การยอมรับผลการเลือกตั้งที่สุจริต และเที่ยงธรรม	23
8. ภาษา	24
9. สัญลักษณ์	25
10. การขู่ขู่ฉ้อ และความรุนแรง	25
11. การใช้ตำแหน่งหน้าที่ไปในทางที่มีขอบ	26
12. การปฏิบัติที่ฉ้อฉล	27
13. การสื่อสารอย่างต่อเนื่อง	27
ภาคผนวก	28

ความเป็นมา

ข้อตกลงในการจัดตั้ง International IDEA ระบุวัตถุประสงค์ไว้หลายประการ หนึ่งในวัตถุประสงค์เหล่านั้น คือ “เพื่อขยายขอบเขตความเข้าใจ และส่งเสริมเผยแพร่ ตลอดจนการนำบรรทัดฐาน กฎระเบียบ และแนวทางที่ประยุกต์อย่างสอดคล้องกับแนวคิดพหุนิยมแบบหลายพรรคและกระบวนการประชาธิปไตย ไปสู่การปฏิบัติ”

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ในปี พ.ศ. 2540 International IDEA ได้จัดพิมพ์หนังสือ 2 เล่ม ดังนี้ :

- จรรยาบรรณสำหรับการสังเกตการณ์การเลือกตั้งอย่างมืออาชีพและมีจริยธรรม และ
- จรรยาบรรณสำหรับการบริหารการเลือกตั้งอย่างมืออาชีพและมีจริยธรรม

หนังสือเล่มนี้ นำเสนอจรรยาบรรณสำหรับการรณรงค์หาเสียงของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งที่เป็นประชาธิปไตย เป็นเล่มที่สามในชุดเช่นเดียวกับจรรยาบรรณ 2 เล่มแรก หนังสือเล่มนี้ อยู่บนสมมติฐานที่ว่า รัฐบาล พรรคการเมือง องค์กร และบุคคลต่างๆ ต่างมุ่งมั่นในแนวคิดพหุนิยมแบบหลายพรรคและกระบวนการประชาธิปไตย

International IDEA ได้ทบทวนหลักจรรยาบรรณหลากหลายที่ถูกจัดทำขึ้นมาเมื่อไม่นานนี้ จากที่ต่างๆ ของโลก ที่ล้วนมีคุณค่าและสอดคล้องเป็นจริงกับประเทศประชาธิปไตยต่างๆ การทบทวนจรรยาบรรณแต่ละครั้งเกิดขึ้นในช่วงเวลาเมื่อกระบวนการประชาธิปไตยเผชิญกับปัญหาท้าทาย

สำคัญ และจรรยาบรรณถูกนำมาใช้ด้วยความตั้งใจที่จะลดความขัดแย้ง
ขจัดการข่มขู่ และส่งเสริมบรรยากาศการแข่งขันการเลือกตั้งที่เปิดกว้าง มี
อิสระเสรีและเป็นธรรม

"จรรยาบรรณ" ด้วยความสมัครใจ

"จรรยาบรรณ" สำหรับพรรคการเมืองอาจถูกพัฒนาได้หลายทาง
และมีลักษณะที่แตกต่างหลากหลายทีเดียว โดยที่จรรยาบรรณอาจจะ :

- 1) เป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ที่กำหนดโดยผู้มี
อำนาจหน้าที่ในประเทศ ตัวอย่างในภาคผนวกของกฎหมาย
เลือกตั้งสหประชาชาติที่ใช้ในกัมพูชา เมื่อปี พ.ศ. 2535 บางที่มี
บทบัญญัติในกฎหมายที่กำหนดแนวปฏิบัติของพรรคการเมือง
แม้ว่าบทบัญญัติเช่นนี้จะไม่ระบุว่าเป็น "จรรยาบรรณ"
- 2) เป็นข้อตกลงของพรรคการเมือง ที่ผลทั้งหมดมาจากการเจรจา
ระหว่างพรรคการเมืองกันเอง หรือ ดังที่เกิดขึ้นทั่วไป คือ เป็นผล
จากการเจรจาที่ดำเนินการโดยบุคคลที่สาม ตัวอย่างเช่น
ข้อตกลงที่เกิดขึ้นในเดือนกันยายน พ.ศ. 2532 ก่อนการเลือกตั้งที่
เป็นอิสระของประเทศนามิเบีย
- 3) เป็นข้อตกลงของพรรคการเมือง แล้วถูกนำไปประมวลไว้ใน
กฎหมายพรรคการเมือง ตัวอย่างที่เห็นด้วยกับหลักจรรยาบรรณ
เช่น ในพ.ศ. 2539 ก่อนการเลือกตั้ง ในประเทศเซียร์ราลีโอน ได้มี
การพิจารณาที่ว่าควรจะตราข้อตกลงขึ้นเป็นกฎหมาย แม้ว่าใน
ความเป็นจริง จะไม่ได้เกิดขึ้นก็ตาม

- 4) ถูกกำหนดขึ้นโดยบุคคลที่สาม เช่น คณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นต้น

เราอาจจำแนกระหว่างตัวบทที่พรรคการเมืองเห็นชอบด้วยความสมัครใจ กับตัวบทที่ถูกกำหนดลงมาไม่ว่าโดยผู้มีอำนาจตามกฎหมาย หรือโดยผู้มีอำนาจหน้าที่อื่น ผู้เขียนจำนวนหนึ่ง ได้เน้นเป็นพิเศษถึงความสำคัญของการลงนามให้สัตยาบันแก่จรรยาบรรณด้วยความสมัครใจ จรรยาบรรณที่นำเสนอในหนังสือเล่มนี้ เป็นแนวทางตามความสมัครใจ บนฐานคำนิยามดังต่อไปนี้

"ชุดข้อบังคับการปฏิบัติตัวสำหรับพรรคการเมือง และผู้สนับสนุนพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้องกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง ซึ่งในทางอุดมคติแล้ว พรรคการเมืองเห็นพ้องด้วยความสมัครใจ และอาจตามมาด้วยความตกลงที่จะนำเข้าบรรจุรวมไว้ในกฎหมาย"

เหตุผลที่ใช้หลักจรรยาบรรณด้วยความสมัครใจ

จากการศึกษากฎหมายระหว่างประเทศ และแนวทางการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งอย่างเสรีและเป็นธรรม, กูดวิน-กิลล์ (Goodwin - Gill) มีข้อสังเกตว่า :

"จรรยาบรรณที่มาจากข้อตกลงกันระหว่างพรรคการเมือง ได้รับการยอมรับเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ในฐานะแนวปฏิบัติพื้นฐานที่นำไปสู่การเลือกตั้งที่สันติ โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่ค่อนข้างตึงเครียด ในระยะยาวจรรยาบรรณเช่นนี้ อาจช่วยพัฒนาให้เกิดความเชื่อมั่นในกระบวนการประชาธิปไตยในฐานะกลไกเพื่อให้ได้มาซึ่งรัฐบาลแบบตัวแทน และการ

เปลี่ยนแปลงที่เป็นไปโดยสันติ ปัญหาสำคัญในช่วงสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงผ่านบ่อยครั้งมาจากความล้มเหลวในการสื่อสารกันของพรรคการเมืองที่แข่งขันกัน ประกอบกับความไม่เชื่อมั่นในความสามารถของระบบที่ทำให้ผลการเลือกตั้งเป็นไปอย่างเสรีและเป็นธรรม จรรยาบรรณที่พรรคการเมืองตกลงกันในกติกาพื้นฐาน และตกลงที่จะพบกันอย่างสม่ำเสมอในช่วงระหว่างการหาเสียง ไม่เพียงแต่มีส่วนช่วยอย่างชัดเจนที่จะหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าที่อาจเป็นอันตรายเท่านั้น แต่ยังมีส่วนช่วยให้ประชาชนสนับสนุนกระบวนการประชาธิปไตยอีกด้วย"

สำนักเลขาธิการในเครือจักรภพ ในหลักปฏิบัติการเลือกตั้งของเครือจักรภพที่ดี (ย่อหน้าที่ 29) ได้อ้างถึง :

"... การพัฒนา 'จรรยาบรรณ' ที่เป็นลายลักษณ์อักษรด้วยกันกับผู้แทนพรรคการเมือง โดยที่พรรคการเมืองทุกพรรค ผู้สมัครและผู้สนับสนุนของพรรค รวมทั้งผู้สมัครอิสระและผู้สนับสนุนทุกคน ร่วมเป็นภาคีเพื่อถือปฏิบัติตามเนื้อหาของจรรยาบรรณอย่างเป็นทางการ... องค์การเลือกตั้งที่มี 'จรรยาบรรณ' เช่นนี้เป็นเครื่องมือ ย่อมจะอยู่ในสถานะที่ดีกว่าที่จะใช้อำนาจหน้าที่ในทางจริยธรรมและกฎหมายต่อพรรคการเมือง ที่อาจจะฝ่าฝืนบทบัญญัติต่าง ๆ ของจรรยาบรรณ นอกจากนี้ 'จรรยาบรรณ' ยังเป็นเครื่องมือที่มีคุณค่าในการส่งเสริมบรรยากาศความอดทนอดกลั้นทางการเมือง"

มีข้อเหตุผลอื่น ๆ ที่เห็นพ้องกับการให้สัตยาบันแก่จรรยาบรรณโดยพรรคการเมืองด้วยความสมัครใจ ตัวอย่างเช่น

- (ก.) พรรคการเมืองจะค่อนข้างรู้สึกผูกพันกับพันธะสัญญาที่พวกเขาได้ให้ไว้โดยอิสระเสรี ดังนั้น พวกเขาอาจอยากทำให้ข้อผูกพันเหล่านั้นบรรลุผล เรื่องนี้จริงสำคัญสำหรับการเลือกตั้งทุกครั้ง แต่สำคัญเป็นพิเศษสำหรับการเลือกตั้งช่วงเปลี่ยนผ่านการเมืองเมื่อพลเมืองได้รับโอกาสลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นครั้งแรก แต่อาจมีคำถามต่อการใช้อำนาจอย่างมีความรับผิดชอบของรัฐที่ครองอำนาจอยู่จนถึงปัจจุบัน การตรวจกฎหมาย และการสั่งการโดยกลไกของรัฐ
- (ข.) ความมีประสิทธิผลของจรรยาบรรณจะมีได้ก็ต่อเมื่อพรรคการเมืองปฏิบัติตามโดยสุจริตใจ ซึ่งมีโอกาสที่จะเกิดขึ้นได้มาก หากพรรคการเมืองให้คำมั่นที่จะดำเนินตามจรรยาบรรณด้วยความสมัครใจ ยกเว้นว่าจรรยาบรรณสามารถบังคับใช้โดยวิธีการทางกฎหมาย
- (ค.) พรรคการเมืองที่ร่วมเป็นภาคีในจรรยาบรรณแบบสมัครใจสามารถที่จะผูกพันตนเอง และต่อกันและกัน เพื่อดำเนินการหรือ ละเว้นดำเนินการที่อาจจะขัดแย้งกับพันธะกรณีที่เป็นสากลหรือไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ เช่น เสรีภาพในการพูดหรือการชุมนุม เป็นต้น
- (ง.) พรรคการเมืองต่างๆ จะมีส่วนช่วยสนับสนุนรูปแบบและวัฒนธรรมเชิงบวกในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง โดยการร่วมปรึกษาหารือ พัฒนา และใช้หลักจรรยาบรรณด้วยความสมัครใจ

การเจรจาเรื่องจรรยาบรรณ

พรรคการเมืองต่างๆ ที่ร่วมเป็นภาคีในจรรยาบรรณแบบสมัครใจ พึงเจรจากันเพื่อหาฉันทามติร่วมกันในตัวของจรรยาบรรณ เรื่องที่จำเป็นต้องหยิบยกมาเจรจากัน รวมถึง :

1. จรรยาบรรณจะนำไปใช้แก่ใครบ้าง ?

จรรยาบรรณควรมีข้อผูกมัดอย่างชัดเจน อย่างน้อยแก่ –

(ก) พรรคการเมืองที่ร่วมในการเจรจา และ

(ข) หัวหน้าพรรค เจ้าหน้าที่ ผู้สมัคร และสมาชิก

โดยผ่านการควบคุมของแต่ละพรรค ภายในขอบเขตที่สมเหตุสมผล ตามสถานการณ์ในพื้นที่

โดยทั่วไป พรรคการเมืองถูกคาดหวังว่าจะ –

(ก.) ควบคุมกิจกรรมต่างๆของผู้สนับสนุนพรรค และ

(ข.) รับผิดชอบเมื่อผู้สนับสนุนพรรคละเมิดจรรยาบรรณ

ในเวลาต่อมา หากจรรยาบรรณแบบสมัครใจได้ถูกบรรจุรวมไว้ในกฎหมาย ตัวตกกฎหมาย หรือกรอบกฎหมายโดยทั่วไปนั้นเองที่จะกำหนดว่า บุคคลใดจะถูกผูกมัดโดยจรรยาบรรณ

2. จรรยาบรรณจะถูกนำมาใช้ในช่วงเวลาใด?

ช่วงเวลาจะแตกต่างกันไปในแต่ละกรณี : ในบางสถานการณ์ จะเป็นช่วงเวลาเลือกตั้งตามที่กำหนดในกฎหมาย ในกรณีอื่น ๆ จรรยาบรรณอาจระบุเวลาการนำมาใช้อย่างชัดเจน

จรรยาบรรณควรถูกนำมาใช้ตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง จนถึงการรับรองและประกาศผลการเลือกตั้งเสมอ นอกเหนือจากนั้น ควรใช้จรรยาบรรณในทุกช่วงเวลาที่การละเมิดจรรยาบรรณอาจส่งผลกระทบต่ออย่างมากเป็นพิเศษต่อความสุจริต เทียบธรรมของกระบวนการเลือกตั้ง

บทบัญญัติหลายข้อที่ระบุในจรรยาบรรณที่เป็นแบบฉบับ ตัวอย่างเช่น บทบัญญัติที่สะท้อนและเสริมสร้างสิทธิมนุษยชนหรือสิทธิทางการเมือง โดยทั่วไป พึงได้รับการปฏิบัติตามในทุกเวลา

3. เมื่อมีการละเมิดจรรยาบรรณจะมีการลงโทษอะไรบ้าง ?

การลงโทษขั้นพื้นฐานที่สุด ซึ่งควรจะใช้ได้ในเกือบทุกกรณี คือการตีแผ่การกระทำของพรรคการเมืองหรือผู้รับผิดชอบที่ไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณต่อสาธารณชน ชนิดของการลงโทษอาจแตกต่างกันออกไปในแต่ละประเทศ

ถ้าจรรยาบรรณถูกบัญญัติไว้ในกฎหมาย ควรใช้การลงโทษทางอาญา หรือทางแพ่ง และอาจเป็นไปได้ด้วยที่จะมีการลงโทษอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งโดยเฉพาะ เช่น ดัดสิทธิ์การสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง

ไม่ว่าจะมีการลงโทษตามกฎหมายหรือการลงโทษอื่น พรรคการเมืองและสมาชิกพรรค จะต้องเข้าใจพันธะกรณีของตนเองอย่างชัดเจน ดังนั้น จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทั้งพันธะกรณีและการลงโทษควรจะถูกเขียนขึ้นด้วยถ้อยคำทางกฎหมายที่ชัดเจน

4. ความสัมพันธ์ของจรรยาบรรณกับกฎหมายเลือกตั้ง

โดยทั่วไป กฎหมายเลือกตั้งจะบัญญัติวิธีพิจารณาและกลไกที่ใช้ในการจัดการคำร้องเรียนและข้อพิพาทที่เกี่ยวกับกระบวนการเลือกตั้ง บทบัญญัติดังกล่าวจะแตกต่างกันในแต่ละประเทศทั้งในรายละเอียดและในเนื้อหา และอาจส่งผลต่อวิธีการที่จรรยาบรรณจะถูกบังคับใช้ ตัวอย่าง เช่น กฎหมายเลือกตั้งของประเทศหนึ่ง อาจกำหนดให้มีการพิจารณาพิพากษาหรือมีกลไกอื่น ๆ เช่น การใช้คนกลาง เพื่อจัดการกับปัญหาการฝ่าฝืนจรรยาบรรณ หรือข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากการฝ่าฝืน

5. ความสัมพันธ์ของจรรยาบรรณกับหลักสิทธิมนุษยชน

ตามปกติ จรรยาบรรณโดยทั่วไปจะมีบทบัญญัติพื้นฐานของสิทธิมนุษยชนและสิทธิทางการเมืองอันเป็นที่ยอมรับรวมอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม มีบางบทบัญญัติที่มีคุณค่ามาก อาทิ :

- (ก.) บทบัญญัติที่เรียกร้องให้ทุกฝ่ายยับยั้งชั่งใจในการใช้สิทธิของตนเอง และ
- (ข.) วิธีพิจารณาที่จะถูกนำมาใช้เมื่อการใช้สิทธิ์ของฝ่ายต่างๆ อาจจะขัดแย้งกัน

รูปแบบที่พึงปรารถนาเพื่อการยับยั้งชั่งใจ และวิธีพิจารณาในการจัดการเกี่ยวกับสิทธิที่ขัดแย้งกัน อาจกำหนดด้วยปัจจัย เช่น

- (ก.) ประเพณีทางการเมืองและวัฒนธรรมของประเทศ
- (ข.) ภัยคุกคามที่อาจมีอยู่ต่อกระบวนการเลือกตั้ง และ
- (ค.) กรอบข้อบังคับเชิงสถาบันที่ถือปฏิบัติอยู่แล้ว

ในอดีต ความสำคัญของสถานการณ์เฉพาะของแต่ละประเทศ จะสะท้อนให้เห็นในความหลากหลายอย่างมากของจรรยาบรรณของชาติ International IDEA ได้รวบรวมจรรยาบรรณเหล่านี้ไว้อย่างครอบคลุม ซึ่งผู้เจรจาในเรื่องนี้อาจต้องการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาความคิดสำหรับจรรยาบรรณใหม่

6. การนำจรรยาบรรณมาใช้

เพื่อให้จรรยาบรรณแบบสมัครใจมีประโยชน์ พรรคการเมืองต้องให้คำมั่น และเห็นว่าจรรยาบรรณนี้ไม่ได้เป็นชุดของกฎเกณฑ์แบบกลไก หากเป็นชุดของหลักการที่พึงยึดถือทั้งในแง่ที่เป็นเจตนารมณ์และตัวอักษร ไม่มีจรรยาบรรณหนึ่งใดที่จะคาดการณ์ถึงปัญหาทุกปัญหาบรรดามีเป็นการล่วงหน้าในช่วงการเลือกตั้ง และสามารถมีข้อกำหนดที่สอดคล้องกับสถานการณ์นั้นๆ ได้ จรรยาบรรณจึงควรนำมาใช้ในทุกรณี ด้วยสามัญสำนึกที่ดี และด้วยความสุจริตใจ

พรรคการเมืองผู้เจรจากันเรื่องจรรยาบรรณ ควรคาดหวังที่จะ :

- (ก.) ประชุมพบปะกันเป็นประจำหลังจากมีมติยอมรับจรรยาบรรณดังกล่าว เพื่อปรึกษาหารือในเรื่องการปฏิบัติตามและการนำ

จรรยาบรรณมาใช้ในช่วงการหาเสียงเลือกตั้ง หน้าที่ที่ต้องเข้าร่วมในการประชุมเช่นนี้ พึงถือเป็นพันธะกรณีต่อจรรยาบรรณด้วย

- (ข.) มีการประชุมก่อน และในระยะแรกๆ ของการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง เพื่อหารือเรื่องจรรยาบรรณ การประชุมนี้เป็นขั้นตอนที่มีคุณค่าเพื่อให้เกิดความอดทนอดกลั้นในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

จรรยาบรรณ

โดยทั่วไป ข้อกำหนดหลักเหล่านี้เป็นที่ยอมรับว่าใช้ได้กับพฤติกรรมของพรรคการเมือง ในระหว่างการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งที่เป็นประชาธิปไตย

1. การใช้จรรยาบรรณ

ภาคีของจรรยาบรรณนี้ รวมถึง –

- (ก.) หน่วยใดที่จะปฏิบัติตามจรรยาบรรณนี้ รวมถึงพรรคการเมือง บรรดาผู้สมัครอิสระ พรรคการเมืองที่เป็นพันธมิตรหรือรวมกลุ่มกัน และขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองอื่นที่ไม่ใช่พรรคการเมือง และ
- (ข.) หัวหน้าพรรค เจ้าหน้าที่ ผู้สมัคร สมาชิก ตัวการ และผู้แทนของหน่วยที่ร่วมเป็นภาคีของจรรยาบรรณนี้

2. หลักการของจรรยาบรรณ

(1) ความชอบธรรมของรัฐบาลที่ถูกเลือกผ่านการเลือกตั้งที่เป็นประชาธิปไตยแบบหลายพรรค ตั้งอยู่บนหลักการเหล่านี้ :

(ก.) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถตัดสินใจเลือกอย่างมีข้อมูล อันเป็นผลมาจากการได้รับแจ้งผ่านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งถึงนโยบายต่าง ๆ รวมทั้งคุณภาพของผู้สมัครและพรรคการเมือง

(ข.) การที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้อย่างเสรี ปลอดภัยจากการแทรกแซง ความกลัว การใช้อิทธิพลที่ไม่เหมาะสม หรือการติดสินบน

(2) ทุกฝ่ายที่ยอมรับจรรยาบรรณในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งจะยึดมั่นในหลักการ และจะปฏิบัติตามจรรยาบรรณด้วยความสมัครใจและด้วยความสุจริตใจ เพื่อให้ -

(ก.) หลักการเหล่านี้ได้รับการยึดถือ

(ข.) การเลือกตั้งได้รับการยอมรับว่าเป็นการแสดงออกของผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยการเลือกอย่างอิสระและน่าเชื่อถือ

(ค.) ผลของการเลือกตั้งได้รับการยอมรับจากทุกฝ่าย

(3) ในเรื่องใดๆ ที่เกี่ยวกับกระบวนการเลือกตั้ง ภาคีที่เข้าร่วมจะประพฤติดนให้สอดคล้องกับข้อกำหนดดังที่ปรากฏในข้อต่อไป

3. การทำตามจรรยาบรรณ

(1) ภาควิชาของจรรยาบรรณนี้จะ –

(ก.) ผูกพันโดยจรรยาบรรณนี้

(ข.) ใช้ขั้นตอนที่เด็ดขาดในการห้ามมิให้หัวหน้าพรรค เจ้าหน้าที่
สมัครรับเลือกตั้ง และสมาชิก กระทำผิดจรรยาบรรณ

(ค.) ดำเนินการทุกวิถีทางอย่างสมเหตุสมผล เพื่อปราบปรามบรรดา
ผู้สนับสนุนมิให้ดำเนินการใดๆ ที่ว่าหากเป็นการดำเนินการ
โดยเจ้าหน้าที่ ผู้สมัคร หรือ สมาชิกพรรคแล้วละก็จะเป็น
การละเมิดจรรยาบรรณ และ

(ง.) ไม่ใช่สิทธิในการร้องเรียนเกินกว่าเหตุว่ามี การละเมิด
จรรยาบรรณ และจะไม่ร้องเรียนที่เป็นเท็จ ไม่จริงจัง หรือ
เพียงเพื่อก่อกวนใจ

(2) หัวหน้าพรรคการเมืองผู้เข้าร่วมในจรรยาบรรณนี้ จะออกคำสั่งให้
เจ้าหน้าที่ ผู้สมัคร สมาชิก และผู้สนับสนุนพรรค แต่ละคน
ดำเนินการ –

(ก.) รักษาจรรยาบรรณ และ

(ข.) ดำเนินการขั้นตอนต่างๆ ที่จำเป็น เพื่อให้แน่ใจว่าจะมีการ
ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ

4. การปฏิบัติตามกฎหมาย

ภาคีของจรรยาบรรณนี้จะปฏิบัติตามกฎ ระเบียบและกฎหมาย เลือกตั้งที่มีอยู่

5. การจัดการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

(1) ภาคีของจรรยาบรรณนี้ จะ—

(ก.) เคารพสิทธิและเสรีภาพของพรรคการเมืองอื่น ๆ ทุกพรรค ในการรณรงค์และเผยแพร่หลักการและแนวคิดทางการเมือง โดยปราศจากความหวาดกลัวใด ๆ

(ข.) ดำเนินการในวิถีทางที่เคารพสิทธิของพรรคการเมืองอื่น ๆ เคารพสิทธิของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และสมาชิกคนอื่น ๆ ของชุมชน

(ค.) เคารพในเสรีภาพของสื่อมวลชน

(ง.) ยินดีที่จะช่วยให้แน่ใจว่า พรรคการเมืองทุกพรรคมีเสรีภาพพอเพียงในการเข้าถึงผู้มีสิทธิเลือกตั้งทุกคนและ

(จ.) ช่วยให้นับใจว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ประสงค์เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง มีเสรีภาพที่จะกระทำเช่นนั้นได้

(2) ภาคีของจรรยาบรรณนี้ จะไม่ –

(ก.) ก่อวินหรือขัดขวางผู้สื่อข่าวในการทำงานตามวิชาชีพของพวกเขา ไม่ทำให้การรณรงค์หาเสียงของพรรคการเมืองหนึ่งใดต้องหยุดชะงัก ถูกก่อกวน ทำลาย หรือบั่นทอน

- (ข.) ขัดขวาง การแจกใบปลิว แผ่นพับ และการแสดงโปสเตอร์ของผู้สมัครและพรรคการเมืองอื่น ๆ
- (ค.) ขีดฆ่าหรือทำลายโปสเตอร์ของผู้สมัครและพรรคการเมืองอื่น ๆ
- (ง.) ขัดขวางมิให้พรรคการเมืองอื่น ๆ จัดชุมนุม ประชุม เดินขบวน หรือชุมนุมประท้วง
- (จ.) พยายามขัดขวางมิให้ผู้ใดเข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองของพรรคการเมืองอื่น หรือ
- (ฉ.) ยอมให้บรรดาผู้สนับสนุนของตนดำเนินการใด ๆ ที่ต้องห้ามตามข้อนี้

6. กระบวนการเลือกตั้ง

(1) ภาคิของจรรยาบรรณนี้ จะ -

- (ก.) ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่เลือกตั้ง เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า-
  - การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นไปอย่างสงบ และเป็นระเบียบเรียบร้อย และ
  - ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีอิสระอย่างเต็มที่ในการใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งโดยไม่ถูกรบกวน หรือขัดขวางใด ๆ
- (ข.) ให้หลักประกันในด้านสวัสดิภาพ และความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่เลือกตั้ง ในช่วงก่อน ระหว่างและภายหลังการออกเสียงลงคะแนน

- (ค) เคารพ และร่วมมือกับเจ้าหน้าที่เลือกตั้ง หรือ ผู้สังเกตการณ์การเลือกตั้งที่ได้รับการรับรอง และ
  - (ง) สนับสนุนและช่วยเหลือการรักษาความลับในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง
- (2) ภาคิของจรรยาบรรณนี้ จะไม่
- (ก) ทำให้ตนได้รับคะแนนเสียงโดยการใช้อำลัองยึดครองหน่วยเลือกตั้ง หรือผ่านกิจกรรมที่ผิดกฎหมายในหน่วยเลือกตั้ง
  - (ข) แทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่เลือกตั้งโดยไม่มีเหตุผล หรือไม่สุจริตใจ รบกวนกระบวนการลงคะแนน หรือการนับคะแนนเสียงเลือกตั้ง หรือ
  - (ค) ยืนยันกับผู้ม่ีสิทธิเลือกตั้งคะแนนอย่างผิด ๆ ว่า คะแนนเสียงของพวกเขาจะไม่เป็นความลับ

7. การยอมรับผลการเลือกตั้งที่สุจริต และเที่ยงธรรม

ภาคิของจรรยาบรรณนี้ จะ—

- (ก.) ยอมรับผลการเลือกตั้งที่ได้รับการรับรองแล้ว
- (ข.) ยื่นเรื่องร้องเรียนใด ๆ ต่อหน่วยงานระงับข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องเท่านั้น และ
- (ค.) ยอมรับและปฏิบัติตามคำตัดสินชี้ขาดของหน่วยงานระงับข้อพิพาท

8. ภาษา

(1) ภาคิของจรรยาบรณนี้ จะ -

(ก.) จัดการและดำเนินการให้การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง เป็นไปในหนทางที่ช่วยให้เกิดบรรยภาคที่นำพอใจและ สงบสุขในชวงเวลาที่มีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง การ ลงคะแนน การนับคะแนน และในชวงเวลาหลังการ เลือกตั้ง และ

(ข.) ะทำการด้วยสำนักรับผิดชอบ และศัคคีศรีอย่างสมควร แก่สถานภาพ

(2) ผู้พูดในที่ชุมนุมหนทางการเมืองพึงหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาที่ -

(ก.) ปลุกเร้าความโกรธเคือง หรือใส่ร้ายป้ายสี หรือ

(ข.) ช่มชู้ หรือยุยงให้เกิดความรุนแรงใดๆ ต่อบุคคลอื่น หรือ กลุ่มบุคคลคนอื่น

(3) ภาคิของจรรยาบรณนี้ จะไม่พิมพ์เผยแพร่จดหมายข่าว แผ่นพับ โปสเตอร์ ที่ใช้ภาษาหรือข้อความช่มชู้ หรือยุยงให้เกิดความ รุนแรง ไม่ว่าจะเป็หนทางหรือนิรนาม

9. สัญลักษณ์

ภาคีของจรรยาบรรณนี้ จะไม่

(ก.) เลียนแบบสัญลักษณ์ของพรรคการเมืองอื่น

(ข.) ขโมย ทำให้เสียหาย หรือทำลายวัสดุที่ใช้ในการรณรงค์ของพรรคการเมืองอื่น หรือ

(ค.) ยอมให้บรรดาผู้สนับสนุนตนกระทำการใดๆ ที่ต้องห้ามตามข้อนี้

10. การชู้ชวัญ และความรุนแรง

(1) ภาคีของจรรยาบรรณนี้ยอมรับว่า การชู้ชวัญในรูปแบบใดก็ตาม เป็นสิ่งที่รับไม่ได้ และจะ -

(ก.) ออกคำสั่งที่เจาะจงเพื่อห้ามไม่ให้เจ้าหน้าที่ ผู้สมัคร สมาชิก และผู้สนับสนุน ชู้ชวัญ คุกคามบุคคลใด ไม่ว่าในเวลาใดๆ

(ข.) รณรงค์ต่อต้านความรุนแรง หรือการชู้ชวัญที่ใช้ความรุนแรง และต่อต้านการกระทำใดๆ ที่เป็นการทำลายทรัพย์สิน สาธารณะ หรือการสร้างควมวุ่นวายในที่สาธารณะ ที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่ ผู้สมัคร สมาชิก หรือผู้ที่สนับสนุนตน และ

(ค.) เคารพผู้อื่น พรรคการเมืองอื่น และทรัพย์สินของพวกเขา

(2) หัวหน้าพรรคการเมืองที่ร่วมเป็นภาคีของจรรยาบรรณนี้ จะสั่งห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ สมาชิก ผู้สมัคร และผู้สนับสนุนพรรค พกพาอาวุธ

ทุกชนิด รวมทั้งอาคารพื้นบ้าน เข้าไปในที่ชุมนุมทางการเมือง ที่
ประชุม ที่เดินขบวน หรือที่ชุมนุมประท้วงใด ๆ

(3) ภาคิของจรรยาบรรณนี้ จะไม่—

(ก.) มีส่วนร่วมหรือยอมให้มีกิจกรรมที่รุนแรงใดๆ เพื่อแสดง
ความเข้มแข็งของพรรค หรือพิสูจน์ความเหนือชั้นกว่า

(ข.) ทำให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของรัฐหรือเอกชน หรือ

(ค.) ยอมให้บรรดาผู้สนับสนุนตนดำเนินการใดๆ ที่ต้องห้าม
ตามข้อนี้

11. การใช้ตำแหน่งหน้าที่ไปในทางที่มิชอบ

(1) ภาคิของจรรยาบรรณนี้ จะไม่—

(ก.) ลุแก่อำนาจตามตำแหน่งหน้าที่ อภิสิทธิ์ หรืออิทธิพล เพื่อ
ประโยชน์ทางการเมืองด้วยการเสนอรางวัล การข่มขู่ว่าจะ
ลงโทษ หรือโดยวิธีอื่นใด หรือ

(ข.) ใช้เจ้าหน้าที่ของรัฐ จังหวัด เทศบาล หรือทรัพยากร
สาธารณะอื่นๆ เพื่อประโยชน์ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

(2) ในข้อนี้ การใช้ "อำนาจตามตำแหน่งหน้าที่ อภิสิทธิ์ หรืออิทธิพล"
หมายรวมถึงตำแหน่งในฐานะผู้ปกครอง ผู้เป็นใหญ่ฝ่ายชาย
รัฐบาล ตำรวจ ทหาร หรือผู้มีอำนาจตามจารีตประเพณี

12. การปฏิบัติที่จัดจล

ภาคีของจรรยาบรรณนี้ จะไม่—

- (1) บีบบังคับ หรือเสนอให้เงิน หรือใช้วิธีการชักนำอื่นใด เพื่อให้บุคคลลงคะแนนเสียงให้ หรือไม่ลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัคร หรือพรรคการเมือง หรือการงดออกเสียงเลือกตั้ง
- (2) บีบบังคับ หรือเสนอให้เงิน หรือใช้วิธีการชักนำอื่นใด เพื่อให้บุคคลลงสมัครหรือไม่ลงสมัครรับเลือกตั้ง หรือถอนตัวหรือไม่ถอนตัว ออกจากการเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือ
- (3) จัดให้ได้มาซึ่งการสนับสนุนหรือช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือข้าราชการ ในการส่งเสริมหรือขัดขวางการเลือกตั้งของผู้สมัคร

13. การสื่อสารอย่างต่อเนื่อง

- (1) ภาคีของจรรยาบรรณนี้ จะพยายามทุกวิถีทางที่จะดำรงการติดต่อสื่อสารกับภาคีอื่น ๆ ของจรรยาบรรณนี้
- (2) ภาคีของจรรยาบรรณนี้ จะจัดตั้งคณะกรรมการ เพื่อทำหน้าที่เป็นเวทีพูดคุยในประเด็นที่ห่วงใยร่วมกันในช่วงการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งระหว่างภาคีต่าง ๆ ของจรรยาบรรณนี้ คณะกรรมการนี้จะประกอบด้วย ผู้แทนจาก

(ก.) พรรคการเมือง

(ข.) ผู้ลงสมัครแข่งขันในการเลือกตั้ง และ

(ค.) เจ้าหน้าที่จากคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ภาคผนวก

จรรยาบรรณของประเทศต่างๆที่ใช้เป็นเอกสารอ้างอิง

บังคลาเทศ, (1991)	การเลือกตั้ง Jatiya Sangsad (รัฐสภา), จรรยาบรรณที่พรรคการเมืองยึดถือปฏิบัติ, 1991
บังคลาเทศ, (มิถุนายน 1996)	จรรยาบรรณของพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง Jatiya Sangsad, 1996
บอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา	จรรยาบรรณการเลือกตั้ง สำหรับพรรคการเมือง ผู้สมัคร และผู้มีสิทธิเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งเฉพาะกาล, 1996
กัมพูชา, 1992	กฎหมายเลือกตั้งของสหประชาชาติสำหรับกัมพูชา, 1992 ภาคผนวก - จรรยาบรรณ, สิงหาคม 1992
คอซตาริกา	ข้อตกลงศาลเลือกตั้ง ลงนามโดยพรรคการเมือง ในเรื่องแนวปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของพรรคการเมือง ระหว่างการเลือกตั้ง 1998
กาน่า	จรรยาบรรณของพรรคการเมืองสำหรับการเลือกตั้งในประเทศกาน่า, 1992
กินี	ร่างจรรยาบรรณพรรคการเมือง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สาธารณรัฐกินี, 23 มีนาคม 1995
อินเดีย	ต้นแบบจรรยาบรรณเพื่อเป็นแนวทางสำหรับพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งของอินเดีย, 1991
มาลาวี (1993)	พระราชบัญญัติการเลือกตั้งรัฐสภาและประธานาธิบดี (ฉบับที่ 31 ปี 1993) จรรยาบรรณ (ตราออกมาให้ ภายใต้มาตรา 61 (2))

มาลาวี (1994)	การเลือกตั้งรัฐสภาและประธานาธิบดี – จรรยาบรรณ, 1994
นามิเบีย (1989)	จรรยาบรรณของพรรคการเมืองในช่วงรณรงค์เลือกตั้ง, กันยายน 1989
นามิเบีย (1994)	จรรยาบรรณของพรรคการเมือง จากหนังสือรวบรวมเรื่องประชาธิปไตยในนามิเบีย -- คณะผู้สังเกตการณ์การเลือกตั้ง AWEPA, ธันวาคม 1994
นิคารากัว	กฎของจริยธรรมการเลือกตั้ง – ได้รับการรับรองจากสภาการเลือกตั้งสูงสุด สาธารณรัฐนิคารากัว, ตุลาคม 1989
ปากีสถาน	จรรยาบรรณของพรรคการเมือง – การเลือกตั้งทั่วไป, 1993
เซเชลส์ (Seychelles)	จรรยาบรรณที่เพิ่งได้รับการปฏิบัติตามโดยพรรคการเมือง สมาชิกและผู้สนับสนุนในการเลือกตั้งหรือออกเสียงประชามติ, 1992
เซียร์ราลีโอน	ร่างจรรยาบรรณสำหรับพรรคการเมือง ซึ่งได้รับการยอมรับโดยพรรคการเมืองที่ลงแข่งขันเลือกตั้ง ในปี 1996
แอฟริกาใต้	กฎหมายเลือกตั้งปี 1993 - หมวด 2—จรรยาบรรณการเลือกตั้งปี 1993

1. Guy S. Goodwin - Gill, การเลือกตั้งเสรีและเป็นธรรม : กฎหมายระหว่างประเทศและการปฏิบัติ, Inter-Parliamentary Union, เจนีวา, 1994, หน้า 71-73

2. สำนักเลขาธิการของเครือจักรภพ, หลักปฏิบัติที่ดีในการเลือกตั้งของเครือจักรภพ : เอกสารการทำงาน เดือนมิถุนายน 1997, لندن, 1997, ย่อหน้าที่ 29 [28-01-99]

ตัวอย่าง

จรรยาบรรณการเลือกตั้งประเทศแอฟริกาใต้

(คณะกรรมการการเลือกตั้งของประเทศแอฟริกาใต้, "จรรยาบรรณของพรรคการเมืองในการเลือกตั้ง", คู่มือการบริหารจัดการการเลือกตั้งของแอฟริกาใต้, 1995, บทที่ 5, หน้า 29)

- ประณามความรุนแรงและการข่มขู่อย่างเปิดเผยต่อสาธารณะ
- ไม่เข้าร่วมในการกระทำความรุนแรง หรือข่มขู่ หรือใช้ภาษาหรือการกระทำที่อาจนำไปสู่ความรุนแรง หรือการขู่เข็ญ
- ไม่ยินยอมให้มีพหุพหุอาวุธในที่ประชุมทางการเมือง การเดินขบวน การชุมนุมประท้วง หน่วยเลือกตั้ง และที่อื่น ๆ
- ไม่โฆษณาเผยแพร่หรือตอกย้ำข้อกล่าวอ้างที่เป็นเท็จ เป็นการใส่ร้ายป้ายสี ทำลายชื่อเสียง หรือยุยงปลุกปั่น เกี่ยวกับคู่แข่งทางการเมือง
- ให้ความร่วมมือกับพรรคการเมืองอื่น เพื่อหลีกเลี่ยงการจัดกิจกรรมทางการเมืองในเวลาและสถานที่เดียวกัน
- ไม่กีดกันผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่จะไปหาคู่แข่งทางการเมือง
- ไม่ทำลาย ฉีก หรือ ปลดทิ้งซึ่งวัสดุที่ใช้ในการรณรงค์หาเสียงของพรรคการเมืองอื่น
- ไม่ลอกเลียนแบบ สัญลักษณ์ สี หรือชื่อย่อ ของพรรคการเมืองอื่น

- ไม่พยายามติดสินบนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
- ไม่ใช้อำนาจหน้าที่ในตำแหน่ง อิทธิพลหรืออิทธิทธิใดๆ ไปในทางที่ผิด
- ไม่เลือกปฏิบัติบนพื้นฐานของเชื้อชาติ เพศ ชาติพันธุ์ ชนชั้นทางสังคม หรือศาสนา
- อำนวยให้เกิดการมีส่วนร่วมเท่าเทียมกันของผู้หญิง ในการเข้าถึงกิจกรรมทางการเมือง รวมถึงการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง
- ให้ความร่วมมือแก่ผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ในการสืบสวนสอบสวนประเด็นและข้อกล่าวอ้างที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง
- ดำเนินการทุกขั้นตอนที่สมเหตุผล เพื่อปกป้องเจ้าหน้าที่เลือกตั้ง เจ้าหน้าที่ทะเบียนเลือกตั้ง และผู้แทน ไม่ให้ถูกลบประมาท ได้รับอันตราย หรือถูกขู่คุกคาม ด้วยเหตุแห่งการปฏิบัติงานตามหน้าที่
- ช่วยทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมั่นใจว่า บัตรเลือกตั้งที่ลงคะแนนแล้ว จะถูกเก็บรักษาเป็นความลับ และอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ และจะไม่มีผู้ใดทราบได้ว่าใครลงคะแนนให้ใคร
- ดำเนินการตามขั้นตอนที่จำเป็นและสมเหตุผล เพื่อปลูกฝังระเบียบวินัยแก่ผู้แทนของพรรค / ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ลูกจ้าง หรือผู้สนับสนุน และให้คำแนะนำให้พวกเขาทำตามจรรยาบรรณนี้ ปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบ ไม่กระทำ

ความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และยึดมั่นในกฎระเบียบต่างๆ
ของการเลือกตั้ง

- จัดให้มีและดำรงการสื่อสารกับรัฐบาล เจ้าหน้าที่ลงทะเบียน
เลือกตั้ง เจ้าหน้าที่หน่วยเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้ง และกับ
พรรคการเมืองและผู้สมัคร ทั้งในระดับจังหวัด และท้องถิ่น ซึ่ง
หมายรวมถึงการแลกเปลี่ยน ชื่อ ที่ติดต่อ และหมายเลข
โทรศัพท์ / โทรสาร ระหว่างผู้ทำการแทน ผู้กำกับดูแล และ
ผู้แทนต่าง ๆ

จรรยาบรรณการเลือกตั้งประเทศจอร์เจีย

จรรยาบรรณของนักกิจกรรมของพรรคการเมือง ในช่วงการเลือกตั้ง
สมาชิกรัฐสภา พรรคการเมืองที่ลงนามทำเยกสารนี้ มีข้อตกลงกับสถาบัน
ประชาธิปไตยแห่งชาติเพื่อกิจการต่างประเทศ หรือ NDI ว่าด้วยชุดข้อผูกพัน
ที่เกี่ยวกับกิจกรรมของนักกิจกรรมของพรรคการเมือง ในช่วงการรณรงค์หา
เสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในประเทศจอร์เจีย เมื่อปี 2551

เป้าหมายของพรรคการเมืองที่ลงนาม เพื่อส่งเสริมให้มีการ
ดำเนินการที่ดี และเสริมสร้างบรรยากาศการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ทุก
พรรคการเมืองที่ลงนามในเอกสารนี้ จะยึดมั่นในหลักการดังกล่าว และถือว่า
ข้อตกลงนี้ผูกพัน หัวหน้าพรรค ผู้สมัคร ผู้แทนพรรคที่ช่วยจัดการการเลือกตั้ง
รวมทั้งนักกิจกรรมของพรรคการเมือง

พรรคการเมืองรับผิดชอบที่จะเผยแพร่และบังคับใช้ข้อกำหนดต่างๆ ภายในพรรคการเมืองของตน แต่ละพรรคการเมืองที่ร่วมเป็นภาคีของ จรรยาบรรณนี้ จะดำรงการติดต่อสื่อสารในเป็นประเด็นต่างๆ ของข้อตกลงนี้ และจะหาทางแก้ไขปัญหาในกรณีที่มีความขัดแย้ง

1. บททั่วไป

- เราจะยึดถือข้อตกลงนี้ กฎหมายการเลือกตั้ง ตลอดจนกฎหมายและกฎข้อบังคับอื่นที่เกี่ยวข้อง
- พรรคการเมืองจะใช้กลไกวินัยพรรคเพื่อป้องปรามการละเมิดข้อตกลงนี้และส่งเสริมให้มีการปฏิบัติที่ดีที่สุด
- เราจะแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เมื่อมีการละเมิดกฎหมายใดๆ

2. การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

- การรณรงค์หาเสียงจะดำเนินไปโดยเคารพสิทธิของผู้ที่เกี่ยวข้องในการเลือกตั้งทุกคนที่จะรณรงค์ได้อย่างเสรี การคุกคามใด ๆ เป็นสิ่งที่ยอมรับไม่ได้
- คำปราศรัยในระหว่างการรณรงค์หาเสียง จะต้องไม่ก่อความเกลียดชังหรือความรังเกียจต่อคนต่างชาติพันธุ์
- พรรคการเมืองจะไม่ขัดขวางนักข่าวที่ทำหน้าที่ตามวิชาชีพ
- การรณรงค์หาเสียงจะไม่ดำเนินไปโดยใช้อิทธิพลต่อการลงคะแนนเสียงอย่างไม่เป็นธรรม เป็นต้นว่า นายจ้างบังคับให้ลูกจ้างไปลงคะแนนให้ผู้หนึ่งผู้ใด

- เราจะเคารพบทบาทของผู้สังเกตการณ์การเลือกตั้งระดับนานาชาติและระดับชาติ โดยจะหลีกเลี่ยงการใดๆ ที่จะขัดขวางมิให้พวกเขาปฏิบัติงานตามหน้าที่ได้โดยอิสระและเป็นกลาง
- พรรคการเมืองจะไม่สร้างอุปสรรค เพื่อขัดขวางมิให้คู่แข่งจัดตั้งและใช้ประโยชน์จากสำนักงานการรณรงค์หาเสียง
- พรรคการเมืองจะไม่สร้างเหตุการณ์หรือจัดกิจกรรมอื่นใด ที่เป็นการขัดขวางการรณรงค์หาเสียงของคู่แข่ง หากจะพยายามดำรงการติดต่อสื่อสารระหว่างกันเพื่อหลีกเลี่ยงการปะทะกันของผู้สนับสนุนพรรค

3. วันเลือกตั้ง

- พรรคการเมืองจะมีส่วนอย่างเต็มที่ เพื่อให้แน่ใจว่ากระบวนการเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริต เที่ยงธรรม ซึ่งรวมถึงการไม่รณรงค์หาเสียงในหน่วยเลือกตั้ง และหลีกเลี่ยงพฤติกรรมใดๆ ที่ขัดขวางกระบวนการเลือกตั้ง หรือมีอิทธิพลต่อผู้มาใช้สิทธิ์เลือกตั้งอย่างไม่เป็นธรรม ทั้งในและนอกหน่วยเลือกตั้ง
- ผู้แทนพรรคการเมืองที่ช่วยจัดการเลือกตั้งทุกระดับ จะใช้จิตวิญญาณการบริการสาธารณะมากกว่ามุ่งประโยชน์ของพรรคที่คับแคบ พรรคการเมืองจะดำเนินการให้แน่ใจว่าผู้แทนของพวกเขาได้รับข้อมูลด้านกฎหมายที่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้อง

- ผู้สังเกตการณ์การเลือกตั้งของพรรคการเมือง จะปฏิบัติตามและบังคับใช้ขั้นตอนที่บัญญัติไว้ในกฎหมายเลือกตั้ง พรรคการเมืองจะดำเนินการให้แน่ใจว่าผู้สังเกตการณ์ของพวกเขาได้รับข้อมูลด้านกฎหมายที่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้อง
- พรรคการเมืองที่เข้าร่วมในข้อตกลงนี้ เข้าใจถึงความสำคัญของการตัดสินใจที่สอดคล้องกับเรื่องร้องเรียนการเลือกตั้งอย่างเป็นธรรม และจะมีส่วนอย่างเต็มที่ในการยื่นและติดตามเรื่องร้องเรียนผ่านช่องทางที่เป็นทางการ เมื่อพบเห็นความผิดปกติใดๆ ในกระบวนการเลือกตั้ง

พรรคการเมืองที่ลงนามในจรรยาบรรณมีดังต่อไปนี้ :

(ตามลำดับตัวอักษรของจอร์เจีย)

- United National Movement
- Conservative Party -For United Georgia
- Labour Party of Georgia
- Freedom Party
- Christian–Democratic Movement
- Industry Will Save Georgia
- Republican Party
- Our Georgia